

دانشکده پزشکی - گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تبریز

تدوین طرح درس توسط : دکتر محمدبرزگر

عنوان درس : رویکرد تشخیصی و درمان تب و تشنج

مقطع تمصیلی : دانشجویان سال ۵ پزشکی

مدت زمان ارائه مطالب : یک ساعت

پیش نیاز :

گذراندن دوره علوم پایه پزشکی ، دوره فیزیوپاتولوژی و اصول کلی اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی کودکان (سه جلسه نظری دوره کارآموزی کودکان) .

مقدمه :

تب و تشنج Febrile Convulsion ، شایعترین اختلال تشنجی دوران کودکی با شیوع ۵-۲ درصد می باشد و در تمام مناطق جغرافیایی و نژادها رخ می دهد. اکثریت موارد این تشنج ها کوتاه مدت و بدون عارضه هستند و اغلب قبل از ورود بیمار به مرکز درمان متوقف شده است . با این حال ممکن است ، تشنج همراه با تب نشانه ای از یک بیمار خطیر نظیر سپسیس و یا مننژیت بوده و یا بعلاوه تشنج به وضعیت صرع پایدار تبدیل می شود . لذا هر کودک مبتلا به تب و تشنج باید توسط پزشک ویزت شود. علیرغم ماهیت خوش خیم آن ، واقعه تشنج باعث اضطراب شدید والدین بیمار شده و به علت عدم آگاهی و آموزش مناسب در اغلب موارد کار مفیدی برای بیمار در حال تشنج انجام نمی دهند. با نظر به اینکه اکثر بیماران با اولین حمله تب و تشنج اولین بار توسط پزشکان عمومی در مراکز درمان ویزت می شوند تشخیص ، درمان اولیه و آموزش والدین از وظایف پزشکان عمومی باشد. بنابراین کارآموزان پزشکی قبل از ورود به جامعه و ارائه خدمت مستقل ، ضرورت دارد که اطلاعات و مهارت کافی در زمینه تشخیص ، درمان اولیه و آموزش والدین در مورد تب و تشنج را داشته باشند.

هدف کلی :

آشنایی دانشجویان با رویکرد تشخیصی و درمانی مناسبی با تب و تشنج به منظور کاهش عوارض بیماری ، اضطراب والدین و بار مالی ناشی از اقدامات غیرضروری .

اهداف اختصاصی (Specific Objective) :

انتظار می رود در پایان این دوره دانشجو قادر باشد :

۱. معیارهای متمایز کننده تب و تشنج کمپلکس را از ساده بطور کامل بیان کند. (دانش)

۲. حداقل از دو بیمار بستری با شکایت تب و تشنج شرح حال کامل (با توجه به نکات مهم گفته شده در کلاس) بطور ۸۰٪ صحیح اخذ نماید. (نگرش - مهارت)
۳. معاینه بیمار را با توجه علل احتمالی ایجاد کننده تب بطور ۸۰٪ صحیح انجام دهد. (نگرش - مهارت)
۴. حداقل دو مورد از علائم تحریک مننژ را بطور کامل صحیح در بیماران نشان دهد. (نگرش - مهارت)
۵. سه مورد از اقدامات تشخیص برای بررسی ، تب بیمار را براساس خطوط راهنمای ارائه شده توسط انجمن اطفال آمریکا بیان کند. (دانش)
۶. سه مورد از اندیکاسیون های پیشگیری (ضدتشنج) در تب و تشنج را فهرست کند. (دانش)
۷. حداقل دو روش پیشگیری از عود تب و تشنج را بیان کند. (دانش)
۸. نحوه برخورد با کودک در حال تشنج را برای یکی از والدین بیمار، براساس دستورالعمل گفته شده ، بطور ۸۰٪ صحیح آموزش دهد. (نگرش - مهارت)
۹. حداقل برای یکی از والدین یک بیمار ، روش استفاده از دیازپام مقعدی رابطور ۱۰۰٪ صحیح آموزش دهد. (نگرش - مهارت)
۱۰. اقدامات لازم برای کودک در حال تشنج رابطور ۱۰۰٪ صحیح بیان کند. (دانش)
۱۱. سه مورد از اندیکاسیون ارجاع کودک با تب و تشنج را بیان کند. (دانش)

خط مشی آموزشی:

نوع آموزش دانشجو مبتنی بر محوریت دانشجو از طریق شرکت فعال در بحث های گروهی ، مشارکت در برنامه تشخیص و درمانی بیماران بستری ، زیر نظر دستیار تخصصی کودکان و هیات علمی می باشد.

راهنمای مطالعات دانشجو:

دانشجوی گرامی تب و تشنج شایع ترین اختلال تشنجی دوران کودکی بوده ، و در خط اول ارائه خدمات آموزشی و درمانی به این بیماران ، پزشکان عمومی قرار دارند. بنابراین لازم است با جنبه های مختلف مدیریت این بیماری آشنایی کامل داشته باشید. ضرورت دارد قبل از شرکت در کلاس نظری ، مطالب مربوط به تب و تشنج را از کتابهای نلسون ۲۰۰۷ و اسنشیل نلسون ۲۰۰۶ بطور دقیق مطالعه نمائید.

شرکت فعال شما در بحث گروهی به یادگیری عمیق شما در حیطه های مختلف این بیماری کمک می کند. مشارکت فعال شما در ارائه خدمت به این بیماران ، ضمن کمک به ارتقاء دانش و نگرش و عملکرد والدین در مورد برخورد با تب و تشنج ، اعتماد به نفس شما را در مدیریت مستقل این بیماری در وظایف شغلی آینده افزایش خواهد داد.

راهنمای استاد:

استاد گرامی برای توفیق در آموزش رعایت نکات زیر ضروری میباشد:

۱. اطمینان از اینکه دانشجویان قبل از شرکت در کلاس نظری، متون توصیه شده را مطالعه کرده باشند.
۲. مشارکت دانشجویان بصورت فعال در بحث گروهی.
۳. با ارائه سناریوهایی از تجارب بالینی خود، بر اهمیت استفاده از خطوط راهنما برای رویکرد تشخیصی و درمان مبتنی بر شواهد، تاکید نمایند.
۴. اطمینان از حضور کارآموزان در برنامه کشیک موظفی.
۵. واگذاری نقش فعال در مراقبت بیماران، برعهده دانشجویان، با نظارت دستیار تخصصی و استاد.
۶. ارائه فیدبک مناسب در مورد شرح حال اخذ شده و معاینه بالینی انجام شده با حضور در بالین بیماران معرفی شده و روشن کردن نکات مبهم شرح حال و معاینه بالینی.
۷. به دانشجویان اعلام شود که امتحان بصورت چهارجوابی (MCQ) و امتحان عملی بصورت OSCE انجام خواهد شد.

روش آموزش :

از طریق شرکت در کلاسهای نظری و توجیهی توسط استاد، مطالعه، خودآموزی، اخذ شرح حال و معاینه بالینی بیماران بستری شده، فیدبک توسط استاد می باشد.

طرح اجرایی :

دانشجویان با شرکت در کلاس نظری که به صورت سخنرانی و بحث در گروه بزرگ که توسط استاد ارائه می شود با مفاهیم و نکات کلیدی مربوط به رویکرد تشخیصی و درمان تب و تشنج آشنا می شوند. در طی کشیک های موظفی کارآموزی کودکان، از بیماران بستری با تشخیص تب و تشنج شرح حال کامل اخذ نموده و معاینه کامل کودک زیر نظر دستیار تخصصی کودکان انجام می دهند. و در برنامه تشخیصی و درمانی که توسط دستیار طرح ریزی می شود مشارکت می نمایند. روز بعد در راند بالینی بخش داخلی که با حضور استاد انجام می گیرد، شرکت می نمایند. و در روزهای بعد تا موقع ترخیص بیمار، گزارشات پیشرفت بیماری را به صورت مکتوب در پرونده می نمایند.

امکانات و وسایل مورد نیاز آموزش :

کامپیوتر، پرده اکران، Power Point از درس رویکرد تشخیصی و درمان تب و تشنج

ارزشیابی :

ارزیابی دوره با استفاده از نظرات اساتید و بررسی پرونده ها در پایان دوره بصورت :

۱. تکوینی در طول دوره سه ماهه براساس ارزیابی اساتید برگزار کننده گزارش صبحگاهی و مشاهده استاد از میزان مشارکت دانشجو در بحث ها، و مراقبت بیماران بستری

۲. سؤال چهارجوابی (MCQ)

۳. در قالب OSCE

انجام خواهد شد.

منابع :

۱. دستیاران تخصصی کودکان
۲. کتب ، متون و جزوات درسی مربوطه (خطوط راهنمای ارائه شده توسط مراکز تحقیقاتی اعصاب و عفونی کودکان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و انجمن اطفال آمریکا در مورد تب و تشنج)
۳. بخشهای اورژانس و داخلی A بیمارستان کودکان با تعداد کافی تخت و فضای کافی و مناسب
۴. وجود فضای آموزشی در نزدیک بخش بستری بیمار(اتاق جنب بخش داخلی A)
۵. وجود لوازم کمک آموزشی در کلاس